

En bedre historie – et verdidokument om identitet, kropp, kjønn og seksualitet

Revidert januar 2023

Guds historie er storslått og svimlende. Bibelen presenterer Gud som alfa og omega, begynnelsen og enden, med det gåtefulle navnet «Jeg Er». Han er den allmektige, skaper av universet med alle sine utallige planeter, stjerner og galakser. Det er forståelig at David i møte med dette utbryter i Salme 8: «Hva er da et menneske?»

Svaret er at vi har fått en sentral plass i Guds historie, skapt i Guds bilde som hans elskede barn. Vi er ikke overlatt til oss selv; den evige og allmektige Gud søker fellesskap og forening med oss.

Menneskets plass i Guds historie starter med den ekteskapelige relasjonen mellom Adam og Eva i 1. Mosebok og munner ut i den mektige skildringen av bryllupet mellom Kristus og menigheten i Johannes Åpenbaring. Herfra fortsetter det evige livet der Gud og hans folk endelig fullt ut forenes.

I denne historien, som vi alle er en del av, har den menneskelige seksualiteten en helt selvfølgelig plass. Kroppen og seksualiteten er, på samme måte som livet selv, skapt med formål og mening som vi skal oppdage og utforske, og som vi ikke selv behøver å skape. Bibelen inviterer oss til å se alle sider ved livet i sammenheng og i relasjon til han som har skapt oss, elsker oss og går sammen med oss gjennom alt.

Dette dokumentet søker å presentere noen av hovedelementene i Guds historie og sette det i relasjon til mennesket, seksualiteten, vår identitet og livets mening. Utgangspunktet for dokumentet er tillit til og forpliktelse på Bibelens sannhet, autoritet og kraft. Denne autoriteten har et varmt omdreiningspunkt i evangeliet om Jesus Kristus, som går som en rød tråd gjennom hele Bibelen. Her møter vi Guds evige og usløkkelige kjærlighet som er tilgjengelig for alle gjennom Jesus og hans liv, død og oppstandelse. Den kjærligheten uttrykkes i skapelsen, den forblir trofast når mennesket faller, den reflekteres i løftene som Gud gir folket sitt, kulminerer ved at Gud sender sin sønn til frelse for mennesket og gjør alt nytt i gjenopprettelsen.

Dokumentet er et grunnlagsdokument, bygd opp rundt hovedpunktene: Gud, skapelse, fall, løfte, frelse og gjenopprettelse. Ut fra dette grunnlaget ønsker vi å se en rekke ressurser utvikles, for å formidle denne livgivende, sanne og vakre historien til nye generasjoner og nye mennesker. Slik ønsker vi å se mennesker i fremtiden forstå, tro og leve Guds gode historie om mennesket, seksualiteten, vår identitet og livets mening.

1. Gud

«I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden», er de første ordene i Bibelen. Dermed forutsetter Bibelens historie Guds eksistens og hviler på det faktum. Også historien om mennesket, om seksualitet, identitet og livets mening er avhengig av en forståelse av at Gud er til og hvem han er, for å kunne forstås rett.

- Gud er (2.Mos 3,14; Åp 1,8)
  - o Gud er ikke et produkt av menneskers fantasi. Heller ikke har vi mandat til å forme Gud i vårt bilde. Gud er «Jeg Er», den evige, allmektige, begynnelsen og enden.
- Gud er Skaperen (1.Mos 1-2; Salme 100,3; Salme 19,2-7; Salme 33,6ff).
  - o Gud har råderett over vårt liv. Det ligger en dyp frihet i å gi slipp på å være sentrum i egen tilværelse. Vi er skapt for å tilbe skaperen og ikke det skapte. Det er rett og godt for mennesket å lytte til og adlyde Gud.
  - o At Gud er skaper av mennesket, innebærer at det er han som vet hvordan, hvorfor og til hva vi er skapt.
- Gud er god – bedre enn vi klarer å forstå – alltid og under alle forhold. Han er kjærlighet og han elsker oss (Salme 103; Rom 5,8; Matt 19,17; Joh. 3,16; 1.Joh 4,7ff; Ef 3,17ff; Jes 31,3).
  - o Guds godhet er et faktum midt i menneskelig lidelse og opplevd meningsløshet. Han er god, også om vår seksualitet eller vår kjønnsidentitet skaper dyp smerte.
  - o Grunnen til at vi kan si at vi har en bedre historie, er nettopp tilliten til at vi har en Gud som vil oss vel.
- Guds er ordens Gud og setter gode grenser
  - o I skapelsesfortellingen skiller Gud lys fra mørke, land fra hav, og han skaper dyrene, hver etter sin art. Til sist skaper han mennesket i sitt bilde, til å være mann og kvinne. Gud skapte orden av kaos. Samtidig satte han grenser for mennesket. En tilværelse uten disse grensene, der alt flyter og vi er overlatt til våre egne vurderinger, er motsatsen til det paradisi Bibelen forteller om.

2. Skapelse

Skapelsen legger premissene for vår plass i Guds historie. At Gud har skapt mennesket og alt i naturen er vesentlig for vår relasjon til Gud, vår verdi som menneske, ja for selve meningen med livet.

- Vi er skapt i Guds bilde og er hans dyrebare skapninger (1.Mos 1,26ff; 1.Mos 5,1f; Salme 8; Salme 139,13ff).
  - o Vår verdi er uavhengig av følelser, tanker, personlighet, seksuell orientering eller handlinger; den er forankret hos Gud fra skapelsen av. Vi er elsket, ønsket og villet lenge før vi tenker eller føler noe. Vår identitet er dermed mye rikere og går langt dypere enn vår seksualitet.
  - o Ettersom *hele* kroppen fra begynnelsen av er gitt høy verdi og skapt i Guds bilde, er den aldri «feil» i utgangspunktet. Kroppen er en integrert del av vår

identitet. Den er heller ikke underordnet følelsene eller et «problem som må løses». Slike holdninger har gnostiske røtter, og er fremmede i et kristent verdensbilde. Til tross for fallets konsekvenser, er kroppen ønsket, elsket og villet av Gud.

- o En viktig følge av at alle mennesker er skapt i Guds bilde, er at all hets, mobbing, forfølgelse, forakt – ja, til og med fravær av nestekjærlighet, er i strid med Guds hjerte og vilje. Dette gjelder i møte med alle mennesker, uansett holdninger eller handlinger, og naturligvis også i møte med de blant oss som opplever tiltrekning til noen av samme kjønn eller som er usikker på egen kjønnsidentitet.
- Vi mennesker, vår kropp inkludert, er skapt med en hensikt, av Gud og til Gud (1.Mos 1,28; 1.Kor 8,6; Kol 1,16; 1.Kor 6,12ff; Apg. 17,28; Ef.3,18ff).
  - o Vi er skapt i kjærlighet, til kjærlighet, med alt vi er: ånd, sjel og kropp.
  - o Hensikten for mennesket er et åpent, trofast og intimt fellesskap med Gud, som en del av menigheten – som omtales om Kristi brud. I dette fellesskapet blir vi fullt ut de vi er skapt til å være.
  - o En del av menneskehetens oppdrag dreier seg om å være fruktbare og bli mange. Mann og kvinne er skapt og utformet for å leve i denne hensikten, for å bære frem barn og føre slekten videre. En forening av det mannlige og kvinnelige er dermed utgangspunktet for alle menneskers eksistens.
- I et bibelsk perspektiv er skaperverket, dermed også kroppen, bærer av mening og peker frem mot livets hensikt.
  - o Vi trenger ikke å skape vår egen mening med kroppen. Den meningen er gitt oss fra Gud, og vår oppgave er å lytte til han som har skapt oss og søke å forstå og leve i hans mening for oss.
  - o At mennesket ble skapt til mann og kvinne var ikke tilfeldig, og heller ikke utformingen av en spesifikt mannlige og kvinnelige kropp. Slik Eva var svaret på Adams lengsel og slik de utfylte hverandre i sine kropp, slik vil Guds menighet møte Kristi lengsel etter en brud. Hele menneskekroppen, inkludert kjønnsorganer og hormoner, uttrykker dermed også en dyp symbolikk. En seksuell relasjon mellom to av samme kjønn kan ikke speile dette, selv om det skulle være et kjærlighetsfylt og trofast forhold.
  - o Selv om sex er meningsfullt i seg selv, peker en seksuell forening i sin natur alltid mot noe dypere. Det er årsaken til at Gud setter rammer for det seksuelle samlivet, nemlig det trofaste og forpliktende ekteskapet mellom én mann og én kvinne. I dette reflekteres også Kristi trofasthet mot menigheten. Trofasthet, både i ekteskapet mellom mann og kvinne og i sølibatet – som alle mennesker får erfaring med i kortere eller lengre perioder av livet – peker mot den dypt tilfredsstillende relasjonen som Gud inviterer oss inn i. Våre lengsler møtes i den seksuelle foreningen, men våre aller dypeste lengsler er det bare Gud som kan stille.
  - o Verken ekteskap eller familieliv er selve meningen med livet. Selv om de har en viktig egenverdi, er dette midlertidige roller som minner oss om at Gud har skapt oss til fellesskap med seg selv. Mange kjenner på smerte og savn over at de av ulike grunner ikke lever i ekteskap eller stifter familie. Vi som kirke erkjenner at vi til tider har opphøyd familieliv på uheldige måter som har gjort

situasjonen vanskeligere for mennesker som lever som enslige. Det er nødvendig at vi som menigheter minnes at vi først og fremst er Guds familie. Her skal alle kjenne tilhørighet. Både vår forkynnelse og vårt hverdagsliv må reflektere denne innsikten.

3. Fall

Blant alt det vakre og gode Gud skapte, står mennesket i en særstilling, og Guds ga mennesket fra skapelsen av både frihet og ansvar. Mennesket brukte snart friheten til å gå bort fra Guds opprinnelige plan, og skyldte på andre i stedet for å ta ansvar. Bibelen forteller historien om en Gud som forblir trofast likevel. Samtidig holdes mennesket ansvarlig for sine valg og handlinger, noe som også røper Skaperens dype aktelse for sin skapning.

Det at mennesket selv ville være Gud og gjorde imot hans vilje, innebar at alt Gud hadde skapt fikk en dyp brist, en grunnskade. Nå kunne skaperverket også brukes også til destruktive formål. Fallet er et mørkt kapittel i menneskets historie, samtidig bringer Gud sterke glimt av håp også inn her. For det første gir det dagens nød, lidelse, synd og ondskap en forklaring, og for det andre peker Guds historie også på en løsning. Uten dette kapittelet, må vi i stor grad forklare lidelse og synd med tilfeldige hendelser i vår utvikling og vi er overlatt til oss selv for etter beste evne å rette opp det som er feil. Vi tror det ligger en frihet å snakke sant også om fallet, og det hjelper oss til sunn realisme i møte med det vi hver dag erfarer: Alt er ikke helt som det skal være hele tiden. Det synes å være en standard vi ikke makter å leve opp til.

- Menneskets «ur-synd» er å sette seg selv i Guds sted (1.Mos 3; Rom 1,18ff).
  - o Når mennesker søker Guds plass, fra Adam og Eva, via byggingen av Babels tårn og hele veien frem til vår tid, har det alltid gått galt. Mennesket er ikke skapt for å være herre i eget liv. Vi makter ikke selv å bære vekten av vår tilværelse. Det er kun når vi vender om til Guds autoritet vi finner frihet.
- Skaperverket er skadet og lengter etter frihet og gjenopprettelse (Rom 8,18ff).
  - o Også våre kroppar, våre følelser, våre tanker og vår seksualitet bærer konsekvenser av fallet. Dette innebærer smerte og lidelse, for noen i større grad enn for andre. Ikke minst kan dette gjelde mennesker som opplever at seksuelle følelser og den delen av identiteten som dreier seg om det seksuelle, går på tvers av Guds ord. Dette må vi ta på største alvor og gå sammen med alle som kjemper med slike følelser og spørsmål.
  - o Dette påvirker også vår identitet. Dels ved at vi forankrer vår trygghet i det skapte i stedet for hos Skaperen – vi blir *human doings* i stedet for *human beings* – og dels ved at vi søker vår identitet utenfor relasjonen til Gud og hans rammer for det menneskelige livet.
- Å følge sitt hjerte er ikke veien til et liv i frihet (Rom 1,24; Jer 17,9, Mt 15,19).
  - o At skaperverket har en grunnskade innebærer også fristelse, forførelse og forvirring, der vi kan forledes til å tro at friheten ligger i å følge vårt hjerte og leve ut alle lyster. På det seksuelle området kan dette få utslag for eksempel i tilfeldige seksuelle forhold, utroskap, pornografi, seksuelle relasjoner mellom ugifte, eller ekteskap med tvang og maktmisbruk. En seksualitet på avveie skader både vår relasjon til Gud, våre medmennesker og oss selv.

- o Fallet preger vårt indre menneske dypt. Det gjør hjertet svikefullt, der løgntanker kan få feste og forme hva vi tror og tenker – om Gud, om oss selv og om andre. Å selv være sin egen høyeste autoritet er ikke frihet. Vi trenger et korrektiv utenfor oss selv, fra vår Skaper.

4. Løfte

Allerede i historien om fallet, i 1.Mos 3, ser vi spor av Guds løfte om at skaperverket en dag skal settes i rett stand og at mennesket igjen skal bli fritt og helt. Guds løfter til oss gjelder både for livet her på jorda og for evigheten.

Ekteskapet mellom mann og kvinne er et bilde på Kristi relasjon til menigheten, og familien er et bilde på relasjonene og livet i menigheten, og begge peker mot løftene Gud gir oss i livet med ham:

Evig kjærlighet (Jer 31,3; Hosea 1,1ff)

- Mennesket er skapt for, og lengter etter, å bli elsket og å elske tilbake. Både mellommenneskelig og erotisk kjærlighet er et bilde på og glimt av Guds kjærlighet til oss. Det er likevel først i relasjonen til Gud vi vil oppleve fullkommen kjærlighet.
- I en fallen verden vil den gudgitte, erotiske kjærligheten mange ganger komme på avveier og ikke gjenspeile den trofaste og forpliktende kjærligheten mellom Kristus og menigheten. Det er bare innen de gudgitte rammene for kjærligheten, også den erotiske, vi finner spor av Guds løfter og hans evige kjærlighet.

Pakt og trofasthet (4.Mos 23,19; Salme 146,6; Gal 3,15ff; Ef 5,21; 1.Kor 13,1ff; 5.Mos 32,3f; 2.Tim 2,13; Tit 1,2).

- Ekteskapet er innstiftet for å være en ubrytelig pakt mellom mann og kvinne, den varer til døden skiller de to. Slik er det et bilde på Guds usvikelige og uforanderlige pakt med sin menighet. Guds kjærlighet svikter aldri, går ikke ut på dato, misbruker ikke, finner ikke andre partnere, men er for evig og alltid lovet til menigheten.
- Gud er en Gud som ikke kan lyve; han vil aldri gå bort fra sine løfter.

Nærhet og intimitet (bibelreferanser)

- Slik Adam og Eva var nakne, men ikke skammet seg, inviteres vi inn i en relasjon til Gud og til hverandre i menigheten, i ærlighet, nærhet, ekthet og uten skam.
- Seksuelle lengsler og følelser en sterk påminning om løftet om den fullkomne kjærlighet, nærhet og intimitet vi en dag skal få hos Gud.

Tilhørighet og fellesskap (bibelreferanser)

- Ekteskap og familie, slik Gud har tenkt det, gjør at mennesket ikke trenger å være alene, men har «betydningsfulle andre» å leve livet med. Den enkeltes relasjon til Gud, vennsapsrelasjoner og livet de troende deler i menigheten, peker også mot disse løftene.

5. Frelse

Evangeliet om Guds frelse for oss i Kristus Jesus er grensesprengende og historiens største

kjærlighetserklæring. Hensikten med livet er imidlertid ikke å bli frelst, men den nye virkeligheten vi blir frelst til:

Nåde og frihet (Hebr 10,10-12; Kol 2,13-15; Rom 5,20; Joh 8,36; 1.Joh 1,6ff).

- Frelse er noe Gud har gjort *for oss* – da Jesus gjennom sin død og oppstandelse sonet all verdens synd—en gang for alle. Frelsen omfatter vår egoisme, vår selvhevdelse, vår vantro og våre seksuelle synder, våre holdninger og våre handlinger. Også det som virker utilgivelig tok Jesus med på korset.

Ny identitet og nytt liv (Rom 6; Gal 2,19f; Gal 5,24; Esek 36,24ff; Kol 3,1ff; 1.Pet 2,11; Matt 16,24ff; 2.Kor 12,7ff).

- Frelse er noe Gud gjør *i oss* – det er prosessen der Gud gir oss en ny identitet. Vi er nye skapninger i Kristus, vi har fått et nytt hjerte, en ny Herre, et nytt liv, en ny hensikt. Det er her vi kan finne sann lykke, helhet og frihet. Dette er en realitet allerede nå. Samtidig lever vi i en verden der konsekvensene av fallet fremdeles er høyst merkbare. Frelsen innebærer et kontinuerlig kall til å dø fra oss selv og leve for Kristus.
- Evangeliet utfordrer oss dypt når Jesus kaller oss til å «fornekte oss selv, ta vårt kors opp og følge ham». Friheten og frelsen finner vi når vi dør fra oss selv og lever for Kristus, selv om det innebærer forsakelse og smerte. Der vil vi oppleve at Guds nåde er nok, og at hans kraft fullendes i vår svakhet.

Ny familie (Matt 12,46ff; Ef 2,19).

- Selv om ekteskap og familie er svært viktig for mange, er de først og fremst ment å speile fellesskapet med Gud og i den kristne menigheten. Dette er mer enn en åndelig «idé», og er ment å leves ut i hverdagen. Kristne fellesskap utfordres til å være den inkluderende og mangfoldige familien vi er frelst til å være; et sted for tilhørighet, nærhet, ærlighet, omsorg, kjærlighet og ansvar for hverandre – både gifte og ugifte. Dersom vi ikke praktiserer den realiteten ekteskapet og familien peker på, evner vi ikke fullt ut å formidle at evangeliet er gode nyheter også for dem som av ulike grunner ikke gifter seg og stifter familie.

Nytt håp (Åp 21,1ff; Rom 8,18; Hebr 11,24ff).

- Frelse er noe Gud skal *fullende ved tidens ende* – når Han tar et endelig oppgjør med synd, ondskap, forførelse, nød, smerte, lidelse og død. Samtidig vil alt i skaperverket bli helbredet og bli satt i rett stand igjen, også våre tanker, våre følelser og vår seksualitet.
- Guds løfte er at evigheten med ham er uendelig mye rikere enn selv det beste verden har å tilby. Det er verdt å si nei til å følge våre egne lyster når Gud kaller oss til noe større.

6. Gjenopprettelse

Håpet om at alle ting en dag skal bli nye utgjør en lang linje av forventning gjennom Guds historie. Det gir grunn til å løfte blikket og fatte mot midt i en konfliktfylt og fragmentert verden. Det gir også hjelp til å leve med motsetningsfylte følelser og lengsler som aldri blir oppfylt. Bibelen forteller at Gud en dag skal sette alt i rett stand.

Ny himmel og ny jord (Åp.21,1ff)

- I gjenopprettelsen skaper Gud en ny himmel og en ny jord, der rettferdighet bor. Da åpenbares en virkelighet som viser at det fantes noe som var langt større enn oss og våre følelser og erfaringer og vår seksualitet. Vi får sann innsikt i verdien av å dø fra oss selv og i stedet følge Guds sannheter. Da skal vi fullt ut forstå at Jesus Kristus virkelig er verdt tilbedelse, ære, lovprisning og lydighet – fordi han er Gud og han er god.
- Når vi lever med dette evighetsperspektivet, blir det forståelig hvorfor vi ikke skal leve bare for øyeblikket. Samtidig blir et slikt perspektiv til velsignelse for våre relasjoner her og nå fordi det motiverer oss til utholdenhet, kjærlighet og trofasthet. Guds historie er ikke bare en bedre historie for evigheten, men også for livet her og nå.

Gjenopprettede relasjoner (bibelreferanser)

- I gjenopprettelsen vil alle skadede relasjoner, til oss selv, til andre og til Gud, bli fullt ut helbredet. Vi kalles til å leve i dette allerede her på jorden, i forsoning med vår neste og Gud. Men i evigheten vil vi oppleve det fullkomment, og vi vil finne fullkommen fred i vår sanne identitet som Guds elskede barn.

Livets håp og mening (Åp 19,7; Rom 6,5; Ef 5,31-32)

- Bibelen bruker uttrykk som "Lammets bryllup" og "være ett med ham" for å beskrive relasjonen mellom Jesus og menigheten. Dette er helt sentralt i Bibelens store fortelling. Historien starter med Adam og Eva og deres relasjon som skulle være et bilde på den intime, fortrolige og trofaste relasjonen mellom Kristus og menigheten. Bibelen avslutter med at dette virkelig gjøres helt og fullt. Her på jorden er ekteskap, seksualitet og familie kun ufullkomne bilder på det som en dag blir vårt: Vi skal forenes med Kristus og oppleve en kjærlighet vi nå bare kan ane i små, men overveldende, glimt.